

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XIV. Quam sequi conveniat agendi rationem, si quando injusti
mandati executio exigatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

812 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
mendandi Purpurati, sed Parliamentorum sententiam exprimunt; dum ait, remedium illud à Parliamentis haberi tanquam Asylum libertatum Gallicanarum, firmumque jurium Coronæ propugnaculum.

13. Dominus de Foix, qui etiam allegatur, factus quidem fuit Archiepiscopus Tolosanus, sed, cum ea pro appellationibus proferret, quæ exscribit Fevretus, Oratoris Regii, non Archiepiscopi, munus obibat apud summum Pontificem: unde nihil mirum, si Regias rationes promoveri conatus sit.

14. Ad appellationes illas confugerunt aliquando Episcopi, ut notat Fevretus, sæpè inferiores Clerici, aliquando Regulares; sed in hoc, ut supra diximus, magis ad amovendam veram, aut falsam injuriam, aliâ, ut illis videbatur, ratione indeclinabilem attendebant, quàm ad damnum hinc Ecclesiæ illatum.

C A P U T X I V.

Quam sequi conveniat agendi rationem, si quando injusti mandati executio exigatur.

1. **E**T si non temerè damnanda sint superiorum Decreta, vel Præcepta, sed potiùs justa præsumenda sint, quoties apertam iniquitatem non continent; à qua regula si recedatur, peribit omnis ordo, confundetur omne regimen, subditis ob innatam, vel à peccato contractam, ad libertatem propensionem, mandata sibi minùs grata tanquam injusta vel de injuriâ suspecta facillimè accusantibus: Tamen quia Præpositi, quicumque illi sint, affectibus privatis duci in condendis legibus, aut imponendis præceptis possunt; atque aded res injustas exigere; videtur illis, quorum interest, licere, cum obedientiam negare; tùm, si urgeantur, aliorum opem implorare. Hac, ut opinor, ratione permoti sunt, qui primùm Judices sæculares in causis Ecclesiasticis appellarunt; quasi jure naturæ sibi fas esset adversus manifestas injurias à superioribus Ecclesiasticis, imò à supremo Pastore illatas, invocato potestatis sæcularis auxilio se tueri.

2. In-

2. Injusta quidem legis nullam esse obligationem, nisi forte ob vitandum scandalum, aut aliud malum; imò ne legem quidem esse docent communiter Theologi. quod de mandatis singularibus pari ratione sentiunt. Itaque illis non obtemperare nefas non est: de modo est quaestio. Equidem hac in parte optimus ille est, quem suadet Ivo Episcopus Carnotensis epist. 159. iis, qui se ab Ecclesia Romana gravatos conqueruntur; scilicet ut ab ipsa ad ipsum confugiant: & inde expectent levamen, unde se conqueruntur accepisse gravamen. Nam, ut docet S. Bernardus epist. 108. jam citata; *Apostolica Sedes hoc solet habere precipuum, ut non pigeat revocare, quod à se forte deprehenderit fraude elicitum, non veritate promeritum.*

3. Sed quid, si mandata injusta non modò non revocet Summus Pontifex, quantumvis de rei veritate ac statu certior factus, sed illorum etiam executionem acriter prosequatur? Celeberrimum est consilium, quod habetur in Capitulo de honoranda Sede Apostolica, quod plerique post Ivoem & Gratianum Carolo Magno adscribunt, quodque habetur in Concilio Tribur. anno 895. Can. 30. *In memoriam B. Petri Apostoli honoramus sanctam Romanam & Apostolicam Sedem; ut quae nobis Sacerdotalis Mater est Dignitatis, esse debeat Magistra Ecclesiastica rationis. Quare servanda est cum mansuetudine humilitas, ut licet vix ferendum ab illa sancta Sede imponatur jugum, feramus, & pia devotione toleremus.*

4. Quid autem, si ne vix quidem ferendum sit jugum, vel propter ejus pondus, vel propter infirmas vires, aut voluntates subditorum? Nonne tunc saltem potestatis saecularis opem fas erit implorare? Primò quidem, casus ille difficile contingere potest, ut veritate, ac justitià Summo Pontifici patefacta, ille saepesapiùs rogatus iniqua postulare pergat. Secundò vix illo etiam casu liceret adversùs sanctam Sedem Principes saeculares implorare: sed plerumque necessarium esset, ac de praecipuo, quod Ivo Carnotensis epist. citatà consulere tantum videtur, his verbis; *Quoniam judicia Romana Ecclesia à nemine foris retractari posse, eadem Romanà Ecclesia docente didicimus, si qui aliquando se praegravatos ipsius Ecclesia auctoritate conqueruntur, hoc eis consilium damus, ut non descendant in Aegyptum propter auxilium. Quae ultima verba sic intellexit etiam ipse Marca Concord. lib. 4. cap. 17.*

5. Ab Aegypto auxilium petere, idest à Regia potestate.

5. Nulla finit prudentiae ratio, ut ab eo petas auxilium, à quo

Kkkkk 3

quo

M. C.
Libertatis
Eccle. Gallic.
GIII
231

814 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
quo periculum fit, ne postmodum opprimaris. Observat Ste-
phanus Pasquierius disquisitionum suarum lib. 1. cap. 5. Ro-
manis ad subjugandas Gallias referatum ab ipsismet Gallis adi-
tum, imploratâ imprudenter illorum ope. Quod toti Natio-
ni olim accidisse dicitur, id ferè Clero postremis sæculis con-
tingit. Cùm enim, ut alibi observavimus, Pontifices, aut
Pseudopontifices potestate suâ in magnum Ecclesiæ Gallicanæ
detrimentum abuti crederentur, invocatum est sæcularis po-
testatis auxilium; sed eâ occasione longè majus detrimentum
passa est Ecclesia in sua jurisdictione, quàm consecuta sit emo-
lumentum in conservatâ, pro qua decertabat, quorundam Be-
neficiorum, & reddituum dispensatione.

6. Quantum cordi semper Ecclesiæ fuerit sua jurisdictio,
testata est innumeris Canonibus ea de re conditis, & delato
etiam Martyrii honore iis, qui pro conservanda illa dignita-
tis, & potestatis suæ parte, mortem subierunt. Quo igitur
lucro ejus jactura compensari potest? Aut quo pacto censu-
ras eam ob causam promulgatas effugiunt, qui jurisdictio-
nem Ecclesiasticam ad Laicos transferunt; aut qui, quò minùs
transferatur, ut possunt, ac debent, non obsistunt?

7. Denique; ut rem ad extremas metas producamus, quæ-
res, num saltem licitus esset ille recursus, si secluderentur illæ
circumstantiæ, & Ecclesiasticæ jurisdictioni grave inde de-
trimentum consecuturum non esset? Suppositio illa videtur
involvere contradictionem, cùm ille ipse recursus in causis
spiritualibus, & Ecclesiasticis per appellationes ab abusu, or-
dine judiciario tractari solitas, sit Ecclesiasticæ jurisdictionis
interversio. Adde quod, etsi suppositio sit metaphisicè pos-
sibilis, moraliter tamen videtur impossibilis. Quis enim rem
adeò in proclivi positam sistere queat? Ex eo, quod jam toties
evenit, conjice quid futurum sit, nisi hujusmodi appellatio-
num cursus sistatur.

8. Quicumque modus ponatur, quæcumque adhibeatur
cautela, in maximo semper versabitur periculo jus Ecclesiæ,
quamdiu vigeat illarum appellationum usus: nec minoris
Præsulum Gallicanorum, imò, ut arbitror, pluris interest,
quàm Summi Pontificis, ut abrogetur; quia ipsorum offi-
cium frequentius impedit. Licet autem aliquando aliquibus pro-

prodesse videantur, omnibus tamen pensatis, plurimum inde jurisdictio Episcopalis deprimitur, & imminuitur.

9. Hæc de appellationibus ab abusu in communi dicta sufficiant. Singula enim earum capita, quandoquidem ex Fevreto infinita sunt, persequi esset impossibile. Ex genere autem quid de singulis speciebus sentiendum sit, unusquisque facile poterit intelligere.

10. Ex dictis enim abundè colligitur, quàm verè Autor Tractatus illius de *jurisdictione Ecclesiastica*, quem Clerus Gallicanus inter Acta sua retulit, quique habetur tom. 1. cap. 9. ult. collec. scripserit in tertia part. quæ est *De appellatione tanquam ab abusu* hæc ipsa verba. *Or le plus grand mal, & la plus grande playe, que jamais l'Eglise ait receüe en sa jurisdiction & police, est l'appellation comme d'abus, moyen inventé par les Officiers, pour attirer à eux toutes sortes d'affaires contentieuses, & desquelles ils n'ont nulle competence, n'y ayant chose en tout l'Univers, à laquelle ne puisse estre appliqué le pretexte & couleur d'abus, pour faire venir à leurs pieds les personnes Ecclesiastiques, de quelque degré qu'elles soient, & mettre aux prisons & aux fers cette ancienne liberté, qui seroit d'ornement à la France, & d'exemple à toute la terre. C'est ce qui a au dernier siecle depouillé l'Eglise Gallicane de son honneur & autorité, & ruiné sa discipline. Ce qui doit faire apprehender le renversement de l'Etat, aussi bien comme nous voyons la desolation de l'Eglise, &c. Et Illustrissimus Episcopus Ambianensis in oratione nomine Cleri Gallicani ad Regem Christianissimum anno 1666. habita, & in tom. 5. actorum Cleri Gallicani relata. Mais les appellations comme d'abus apportent bien encore un plus grand desordre & une plus grande confusion. C'est une nouvelle chicane inconnüe en France avant les derniers siecles, & dont le venin n'a point infecté les autres Nations Chrestiennes.*

CONCLUSIO.

1. **C**onstans Galliæ in Fide Catholica jam à tot sæculis perseverantia, & magna etiamnum illic vicens pietas certam spem afferunt, Christianissimum illud Regnum usque ad consummationem sæculi tam arctè Petræ, super quam fundata est Ecclesia, inhæsurum, ut nullis unquam Sathanæ machinis ab ea dimovendum sit. Nobilissimæ illius Monarchiæ gloriam, firmitatem, ac felicitatem, Principum ad Ecclesiam
de-